

THE ROLE OF EXACT SCIENCES IN THE ERA OF MODERN DEVELOPMENT

TADBIRKORLIK SOHASI ATAMALARINING TILLARDAGI MOHIYATI

Kamilova Durdona Kozimdjanovna

*O'zbekiston Respublikasi Davlat bojxona
qo'mitasi Bojxona instituti katta o'qituvchisi*

***Annotatsiya:** Maqolada tadbirkorlik atamalarining o'zbek va ingliz tillaridagi mohiyati ko'rib chiqiladi. O'zbek tilida tadbirkorlik atamasiga moslashtirilgan ingliz atamalari ko'rsatildi.*

***Kalit so'zlar:** tadbirkorlik sohasi, aloqalar, qarz olish, qisqartma, atama, lingvistika.*

Tadbirkorlik sohasida atamalarining rivojlanishi zamonaviy tilshunoslik tadqiqotchilarining qiziqishini oshirishda davom etmoqda. Strategik ishonchga asoslangan munosabatlarining ushbu atamashunoslik sohasi haqida ma'lumot berishga qaratilgan moliya, aloqa va marketingni birlashtiradi.

Til har qanday iqtisodiy, ijtimoiy va siyosiy o'zgarishlarga javob beradigan nozik vositadir. Shu sababli, tadbirkorlik terminologiyasining faoliyat doirasi va foydalanish doirasi iqtisodiy kontekstdan va mutaxassislarning muloqotidan tashqariga chiqadi. Ko'pgina atama tizimlaridan farqli o'laroq, tadbirkorlik terminologik tizimining birliklari nafaqat mutaxassislar, balki keng aholi nutqida ham qo'llaniladi.

Investorlar bilan munosabatlar tizimi mamlakatimiz iqtisodiyotidagi nisbatan yosh soha bo'lib, bu kontseptsiyani tushunishning noaniqligidan dalolat beradi. Investorlar bilan aloqalar - bu davlat va xususiy kompaniyalarda axborotni boshqarish va oshkor qilish bilan bog'liq bo'lgan korporativ aloqa sohasi. Investorlar bilan munosabatlarning asosiy maqsadi investorlar va aktsiyadorlar, moliyaviy vositachilar, hokimiyat organlari va ommaviy axborot vositalari bilan uzoq muddatli munosabatlarni o'rnatish va qo'llab-quvvatlashdir.

O'zbek atamalari ingliz tilining axborot texnologiyalari va elektron kommunikatsiyalar sohasiga tegishli xalqaro leksik birliklaridan olingan bo'lib, bu ingliz tilining biznes muhitida (slot, provayder, maqsadli, insayder) alohida maqomiga bog'liq. Masalan, "Internetda video va audio eshittirish" degan ma'noni anglatuvchi web-cast atamasi IR amaliyotida keng qo'llaniladi va investorlar bilan o'zaro hamkorlik qilishning asosiy vositalaridan biri hisoblanadi. Ingliz IR terminologiyasida yangi atamalar ishlab chiqarishning o'ziga xos xususiyati asosan ona tili birliklarini jalb qilish jarayoni hisoblanadi. Ingliz tilidagi yangi atamalarni yaratishning eng samarali usullaridan biri qo'shma so'zlarni hosil qilishdir: masalan, ingliz tilida webcast gibril so'zi World Wide Web va broadcast so'zlarining qismlarini qo'shish orqali tuzilgan.

THE ROLE OF EXACT SCIENCES IN THE ERA OF MODERN DEVELOPMENT

E'tibor bering, qarz olishda inglizcha atamalar kirill grafikasidan foydalangan holda, qarzlir birgalikda yoziladi, ingliz prototiplari esa donor tilida tire bilan yoziladi: newsmaker - news-meyker; yuqori texnologiyali - yuqori texnologiyali va boshqalar.

Aksincha, o'zlashtirilgan so'zlar chiziqcha qo'yiladi va inglizcha prototiplar alohida yoziladi: biznes-reja - biznes-reja; rodshou - rodshou; konferentsiya qo'ng'irog'i - konferentsiya qo'ng'irog'i va boshqalar.

O'zbek va ingliz tadbirkorlik sohasi terminologiyasida ko'pincha maqsadli hisobot iborasi ishlatiladi, bu "potensial investorlarni aniqlash bo'yicha hisobot" degan ma'noni anglatadi. Bu asosan til resurslarini tejash tamoyili, shuningdek, tegishli matnni kiritishda klaviaturadan foydalanishni minimallashtirish bilan bog'liq.

Shunday qilib, hozirgi bosqichda yangi mahsulotlar, xizmatlar va texnologiyalarning doimiy ravishda paydo bo'lishi bilan birga xalqaro moliyaviy munosabatlarning jadal rivojlanishi ularni nominatsiya qilish zaruriyatini keltirib chiqaradi.

Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, o'zbekva ingliz tillarida Investor Relations tadbirkorlik atama tizimi doimiy rivojlanishda bo'lib, keyinchalik semantik o'zgarishlarga duchor bo'lgan turli xil so'z yasash usullari (so'z yasash) bilan tuzilgan leksik birliklar bilan to'ldiriladi.

O'zbek tilidagi tadbirkorlik terminologiyasini shakllantirishda etakchi rol ni ingliz tilidan olingan qarzlir o'ynaydi, bu nafaqat atama tizimining o'zagini tashkil etadi, balki uning atrofini ham to'ldiradi, professional jargon va xalq tili bilan ifodalanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Чет тилларни ўрганиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» 2012 йил 10 декабрдаги ПҚ-1875-сонли қарори //Халқ сўзи, 11.12.2012 й., 240 (5660)-сон
2. Kamilova Durдона Kozimdjanoyna Features of borrowing economic terms in the Uzbek language // Integration into the world and connection of sciences International scientific and practical online conference. Азарбайжан. Баку. - January 2021. DOI http://doi.org/10.37057/A_7. С.100-101
3. Kamilova Durдона K. Comparative analysis of the terms in the sphere of "business and entrepreneurship" in English and Uzbek // Novateur Publications Journal NX-A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal ISSN No: 2581 – 4230 Volume 8, ISSUE 3, Mar. -2022. Journal Impact Factor: 7.223. P.9-12
4. Kamilova Durдона K. Lexicographic Analysis of the Terms "Business and Entrepreneurship" in English and Uzbek International Journal of Discoveries and

THE ROLE OF EXACT SCIENCES IN THE ERA OF MODERN DEVELOPMENT

Innovations in Applied Sciences | e-ISSN: 2792-3983 | www.openaccessjournals.eu | Volume: 1 Issue: 5//P. 57-59

5. Kamilova Durdon Kozimdjanoqna Important aspects of teaching business intercultural communication in a foreign language// Педагогика ва Психология инновациялар 2-сон, 4 жилд инновации// ISSN 2181-9513 DOI Journal 10.26739/2181-9513 № 2 (2021)//Б.19-24.
6. Shukrulloevich, T. J., & Subxanovich, A. A. (2022). THE RISING OF THE INEQUALITY ON THE EDUCATION SYSTEM OF PRESCHOOLS IN UZBEKISTAN.
7. Комилова Д. Инглиз ва ўзбек тилларида "тадбиркорлик фаолияти шакллари" тизими ва уни таржима қилиш усуллари. O'zbekiston milliy universiteti xabarлари, 2021, [1/4/1] ISSN2181-7324.

